

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA INFRASTRUKTURO IN PROSTOR

SLUŽBA ZA PREISKOVANJE LETALSKIH NESREČ IN INCIDENTOV

Langusova ulica 4, 1535 Ljubljana

T: 01 478 80 00
F: 01 478 81 89
E: gp.mzip@gov.si
www.mzip.gov.si

Številka: 37200-1/2012/11-00121171
Datum: 24.02.2014

KONČNO POROČILO

O PREISKAVI NESREČE JADRALNEGA PADALCA,
KI SE JE PRIPETILA 01.04.2012
V KRAJU SENIČNO

» 2012 «

KAZALO

UVOD.....	3
SESTAVA KOMISIJE ZA PREISKOVANJE LETALSKE NESREČE.....	4
POVZETEK	5
1. DEJSTVA	6
1.1 PODATKI O LETU	6
1.2 PODATKI O POŠKODBAH V DOGODKU UDELEŽENIH OSEB	7
1.3 PODATKI O POŠKODBAH JADRALNEGA PADALA	7
1.4 PODATKI O OSEBJU	7
1.5 PODATKI O JADRALNEM PADALU	7
1.6 METEOROLOŠKI PODATKI.....	7
1.7 PODATKI O RADIJSKI ZVEZI	7
1.8 PODATKI O VZLETNI TOČKI.....	8
1.9 PODATKI O PRISTAJALNEM MESTU	8
1.10 PODATKI Z MESTA NESREČE	9
1.11 MEDICINSKI IN PATOLOŠKI PODATKI.....	9
1.12 POTEK PREISKAVE	9
2. ANALIZA	10
2.1 JADRALNO PADALO	10
2.2 ŠOLANJE	11
3. ZAKLJUČKI.....	11
3.1 UGOTOVITVE	11
3.2 VZROK NESREČE.....	11
4. VARNOSTNO PRIPOROČILO	11

UVOD

Končno poročilo o preiskavi letalske nesreče vsebuje dejstva, analizo, vzroke in varnostna priporočila, ki jih je ugotovila komisija za preiskovanje letalske nesreče glede na okoliščine v katerih se je nesreča pripetila.

V skladu s točko št. 3.1 poglavja št. 3 desete izdaje Priloge št. 13 k Čikaški Konvenciji o mednarodnem civilnem letalstvu, 1. členom Uredbe (EU) št. 996/2010 Evropskega Parlamenta in Sveta z dne 20. oktobra 2010 o preiskavah in preprečevanju nesreč in incidentov v civilnem letalstvu ter razveljavitvi Direktive 94/56/ES, četrtim odstavkom 137. člena Zakona o letalstvu (Uradni list RS, št. 81/2010 UPB-4), 2. členom Uredbe o preiskovanju letalskih nesreč, resnih incidentov in incidentov (Uradni list RS, št. 72/03 in 110/05) ni namen končnega poročila o preiskavi letalske nesreče ugotavljanje krivde ali individualne oziroma kolektivne odgovornosti.

Osnovni cilj končnega poročila o preiskavi letalske nesreče je preprečevanje letalskih nesreč ter zmanjšanje tveganj v prihodnosti.

Nedvomno mora končno poročilo o preiskavi letalske nesreče koristiti varnosti letenja.

Pomembno je, da se končno poročilo o preiskavi letalske nesreče uporablja za preprečevanje letalskih nesreč. Uporaba končnega poročila o preiskavi letalske nesreče v druge namene namreč lahko privede do napačne interpretacije.

SESTAVA KOMISIJE ZA PREISKOVANJE LETALSKE NESREČE

Vodja Službe za preiskovanje nesreč pri Ministrstvu za infrastrukturo in prostor je na podlagi četrtega odstavka 5. člena Uredbe (EU) št. 996/2010 Evropskega Parlamenta in Sveta o preiskavah in preprečevanju nesreč in incidentov v civilnem letalstvu, tretjega odstavka 138. člena Zakona o letalstvu - uradno prečiščeno besedilo (Zlet-UPB4) (Uradni list RS, št. 81/2010) in na podlagi 7. člena Uredbe o preiskovanju letalskih nesreč, resnih incidentov in incidentov (Uradni list RS, št. 72/03 in 110/05) s sklepom št. 37200-1/2012/1-10 dne 11.04.2011 imenoval komisijo za preiskovanje nesreče jadralnega padalca, ki se je pripetila 01.04.2012 v naselju Senično v občini Tržič z namenom preiskovanja okoliščin v katerih se je nesreča pripetila, ugotavljanja vzrokov nesreče in pripravo varnostnih priporočil za preprečevanje tovrstnih nesreč v prihodnje.

Sestava komisije:

1. **Roman ROVANŠEK**, Ministrstvo za infrastrukturo in prostor,
Služba za preiskovanje nesreč, **Glavni preiskovalec**;
2. **Toni STOJČEVSKI**, Ministrstvo za infrastrukturo in prostor,
Služba za preiskovanje nesreč, **član komisije**.

POVZETEK

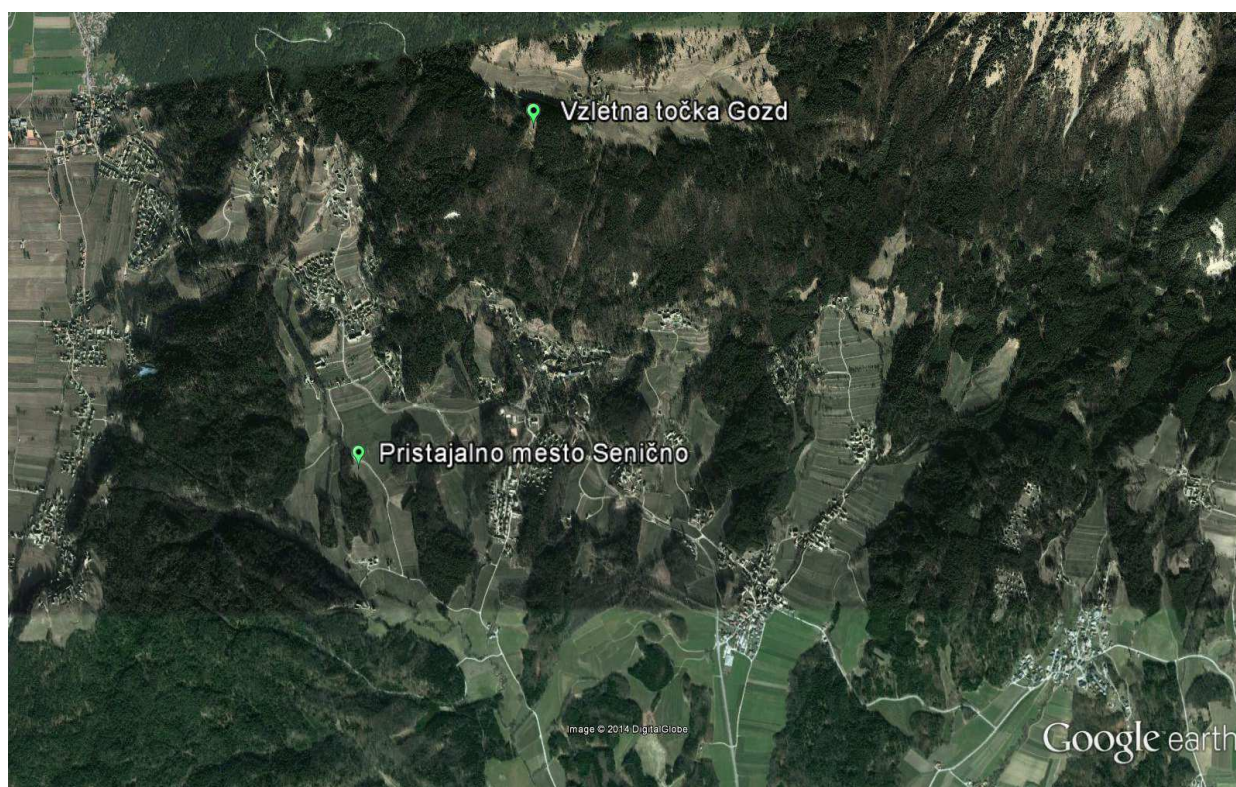
- 1. Datum in čas nesreče:** 01.04.2012 ob 18:50 uri po lokalnem času (*)
- 2. Mesto nesreče:** Pristajalno mesto Senično, občina Trzič
- 3. Geografske koordinate mesta nesreče:** (GPS) N 46 19.48, E 14 19.13
- 4. Vrsta letalne naprave:** Jadralno padalo, Speed Glider HUSKY
- 5. Proizvajalec letalne naprave:** Kimfly d.o.o., Pot na Črno 28, 1217 Vodice, Republika Slovenija
- 6. Lastnik letalne naprave:** Kimfly d.o.o., Pot na Črno 28, 1217 Vodice, Republika Slovenija
- 7. Tip leta:** Šolski let
- 8. Posledice:**
 - **Poškodbe oseb:** Pilot - učenec težko telesno poškodovan
 - **Poškodbe jadralnega padala:** Nepoškodovan

(*) V tem poročilu je uporabljen lokalni čas = LT (ang. Local Time - LT)

1. DEJSTVA

1.1 Podatki o letu

Dne 01.04.2012 ob 18.30 uri po lokalnem času je učenec, ki se je usposabljal za pilota jadralnega padala v prisotnosti učitelja letenja vzletel z jadrlnim padalom vrste Speed Glider HUSKY na vzletni točki Gozd na južnem pobočju Kriške gore v občini Tržič. Pri pristajanju na pristajalnem mestu Senično je učenec na višini 10 metrov nad tlemi izvedel zavoj preko krila in nato prešel v zavoj 360°. Krilo jadralnega padala je prešlo pod učenca obrnjeno navzdol. Učenec je strmoglavil na travnato površino pristajalnega mesta. Pri strmoglavljenju se je učenec težko telesno poškodoval.

Slika 1. Vzletna točka Gozd in pristajalno mesto Senično

1.2 Podatki o poškodbah v dogodku udeležениh oseb

Učenec je pri strmoglavljenju utrpel težke telesne poškodbe.

1.3 Podatki o poškodbah jadrálnega padala

Pri nesreči jadravno padalo ni bilo poškodovano.

1.4 Podatki o osebj

Učenec, moški star 18 let, slovenski državljan je bil vpisan v šolo za jadralne padalce Kimfly d.o.o.. Iz dokumentacije prejete od učitelja letenja je bilo ugotovljeno, da je bil učenec na dan nesreče vpisan v register učencev za jadralne padalce pod zaporedno številko 309. V šolo se je učenec vpisal 28.05.2009. Teorijo letenja-aerodinamika krila je učenec zaključil 01.08.2009. Nadaljevalno šolanje je učenec začel 01.08.2009 in zaključil 21.08.2010.

1.5 Podatki o jadrálnem padalu

Jadravno padalo je bilo izdelano 07.02.2012. Proizvajalec jadrálnega padala je bil imetnik spričevala proizvajalca jadrálnih padal št./N° Mzp DCL – PP – 05 z datumom izdaje 25.09.1998, datumom podaljšanja 17.12.2009, datumom revizije št. 2 02.09.2003 in z datumom veljavnosti do 17.12.2011. V času izdelave jadrálnega padala vrste HUSKY s katerim je letel učenec, proizvajalec ni imel podaljšanega spričevala proizvajalca jadrálnih padal in servisiranja opreme. Jadralno padalo HUSKY ni bilo na listi odobrenih del v času veljavnosti spričevala proizvajalca jadrálnih padal.

1.6 Meteorološki podatki

Dne 01.04.2012 med 18:00 in 19:00 uro po lokalnem času so na področju Kriške gore in Seničnega prevladovali naslednji meteorološki pogoji:

- Vreme oblačno,
- Temperatura zraka 15°C

1.7 Podatki o radijski zvezi

Učenec je imel v času leta vzpostavljeno radijsko zvezo z učiteljem letenja, ki se je nahajal na vzletnem mestu in spremljal njegovo letenje.

1.8 Podatki o vzletni točki

Učenec vzletel na vzletni točki Gozd na nadmorski višini 926 metrov.

Geografske koordinate vzletne točke: (GPS) N 46 20.36, E 14 19.87

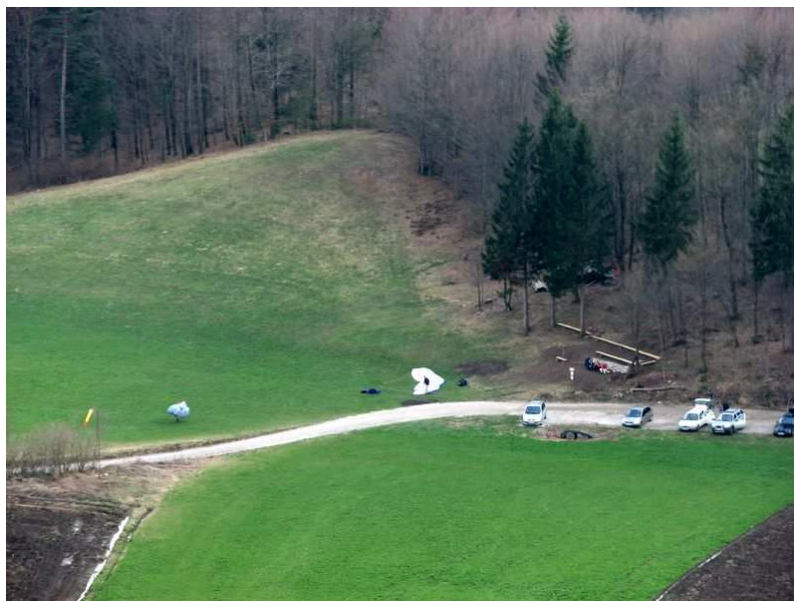

Slika 2. Vzletna točka Gozd

1.9 Podatki o pristajalnem mestu

Pristajalno mesto se nahaja v kraju Senično na nadmorski višini 460 metrov.

Geografske koordinate pristajalnega mesta: (GPS) N 46 19.48, E 14 19.13

Slika 3. Pristajalno mesto Senično

1.10 Podatki z mesta nesreče

Po podatkih pridobljenih od Policijske postaje Tržič je učencu na kraju strmoglavljenja prvo pomoč nudil zdravnik, ki je bil eden izmed udeležencev organiziranega skupinskega tečaja. Učenec je bil s helikopterjem prepeljan v Klinični center Ljubljana.

1.11 Medicinski in patološki podatki

Učenec je pri strmoglavljenju zadobil zlom 12 prsnega vretenca z nevrološkimi izpadi.

1.12 Potek preiskave

Služba za preiskovanje nesreč je bila o nesreči obveščena dne 01.04.2012 ob 19.48 uri po lokalnem času s strani OKC PU Kranj. Dne 02.04.2012 je bil na sedežu Policijske postaje Tržič opravljen pregled jadralnega padala in opreme učenca. Dne 03.04.2012 je bila pridobljena dokumentacija učenca od učitelja in podatki o jadrlnem padalu.

NAMERNO PRAZNO

2. ANALIZA

Na podlagi izjav v razgovoru z učiteljem letenja, ki je istočasno proizvajalec jadrlnega padala HUSKY je bilo ugotovljeno, da se je nesreča pripetila pri pristajanju na pristajalnem mestu Senično, ko je učenec na višini 10 metrov nad tlemi izvedel zavoj preko krila in nato prešel v zavoj 360°. Pri tem je krilo jadrlnega padala prešlo pod učenca obrnjeno navzdol. Učenec je strmoglavlil na travnato površino pristajalnega mesta.

2.1 Jadralno padalo

Pri pregledu jadrlnega padala dne 02.04.2012 je bilo ugotovljeno, da se jadrlno padalo in oprema pri strmoglavljenju učenca nista poškodovala.

Slika 4. Jadralno padalo in oprema učenca

Iz dokumentacije proizvajalca jadrlnega padala s katerim je letel učenec je bilo ugotovljeno, da je bilo jadrlno padalo izdelano dne 07.02.2012. Iz spričevala proizvajalca jadrlnih padal in liste odobrenih del št./N° Mzp DCL – PP – 05 je bilo ugotovljeno, da proizvajalec jadrlnega padala s katerim je letel učenec v času njegove izdelave dne 07.02.2012 ni imel veljavnega spričevala proizvajalca jadrlnih padal. Spričevalo je proizvajalcu poteklo dne 17.12.2011. Ker proizvajalec ni podaljšal veljavnosti spričevala proizvajalca jadrlnih padal in servisiranja opreme, s proizvodnjo jadrlnih padal in servisiranjem opreme ne bi smel nadaljevati. Jadralno padalo s katerim je letel učenec je bilo izdelano brez dovoljenja za njegovo proizvodnjo, ki ga izda pristojni letalski organ.

2.2 Šolanje

Učenec je bil vpisan v šolo za jadralne padalce Kimfly d.o.o.. Učenec je letel z jadralnim padalom, ki ni bilo izdelano v skladu z določili Uredbe o jadralnem zmajarstvu in jadralnem padalstvu Uradni list RS, št. 13/99.

3. ZAKLJUČKI

3.1 Ugotovitve

1. Učenec se je v nesreči težko telesno poškodoval.
2. Učenec je letel pod nadzorom učitelja.
3. Učenec je bil vpisan v šolo za jadralne padalce Kimfly d.o.o..
4. Učenec je bil vpisan v register učencev za jadralne padalce pod zaporedno številko 309.
5. V času izdelave jadralnega padala udeleženega v nesreči proizvajalec ni imel podaljšanega spričevala proizvajalca jadralnih padal, ki ga izda pristojni letalski organ.
6. Jadralno padalo HUSKY ni bilo na listi odobrenih del, ki je sestavni del spričevala proizvajalca.
7. Meteorološki pogoji niso vplivali na nesrečo.
8. Radijska zveza med učencem in učiteljem ni vplivala na nesrečo.
9. Učenec je letel z jadralnim padalom, ki ni bilo izdelano v skladu z določili Uredbe o jadralnem zmajarstvu in jadralnem padalstvu (Uradni list RS, št. 13/99).

3.2 Vzrok nesreče

Človeški faktor - tehnika letenja učenca pri pristajanju.

4. VARNOSTNO PRIPOROČILO

Javna agencija za civilno letalstvo Republike Slovenije naj pri proizvajalcu jadralnega padala s katerim je letel učenec opravi izredni upravno strokovni nadzor šole padalstva in nadzor proizvodnje jadralnih padal in opreme.